

לירון תמיר - מועצת החלב
liron@milk.org.il

מדיניות התשלום לחלב בקר בשנת 2011

3. התמורות לחלב עודף המיוצר בחודשי הקיץ (מאי-אוקטובר) יהיו גבוהות מהתמורות בשאר חודשי השנה וזאת מתוך כוונה לעודד ייצור, בעיקר בחודשים אלה.
4. המקדמות לחלב עודף מעבר לרצועה של 8% חריגה יהיו 80% בקיץ ו-60% בחורף.
5. מדיניות התשלום לחלב עודף היא גמישה וניתן לעדכנה תוך כדי שנת המכסות בהתאם לתנאים ולצרכי הענף.

מדיניות העברת חלב בין עונות

על מנת לעודד העברת חלב מתוכנן מהחורף לקיץ מונהגת מזה מספר שנים מדיניות המתגמלת יצרנים המייצרים חלב, במסגרת המכסה השנתית, בקיץ במקום החורף. גובה התגמול בשנת 2011 הוא 60 אג' לליטר מועבר.

במקביל, יצרן המייצר בחודשי הקיץ פחות ממכסתו לתקופה, ומשלים את החוסר בחודשי החורף מקבל עבור החלב המועבר מהקיץ לחורף תשלום מופחת בהיקף של 60 אג' לליטר. חשוב לציין כי מדובר במדיניות לטווח ארוך הרלוונטית רק במסגרת המכסה. כלומר, יצרן הנמצא באי ביצוע גם בחורף וגם בקיץ הרי שאינו מושפע ממדיניות זו וכנ"ל לגבי יצרן המייצר מעבר למכסה לאורך כל השנה.

תשלום לרכיבי חלב

בתקופה האחרונה, שיעור העלייה בשווקים הבנ"ל של חמאה גבוה מזה של אבקת חלב והדבר מצביע על שינוי יחס המחירים בין שומן לחלבון, בכיוון של התייקרות השומן. עפ"י הערכות שונות מדובר בשינוי מגמה. למחירים העולמיים של חלבון ושומן יש השפעה גדולה על שוק החלב בישראל, עלייה במחירי החמאה בעולם מגדילה את הביקוש לחמאה מייצור מקומי.

לאור השינויים העולמיים במחירי רכיבי החלב הוחלט לשנות את יחס המחירים בתחשיב מחיר המטרה מיחס של 72.5:27.5 לשומן וחלבון בהתאמה ליחס של 65:35 כלומר, לייקר את השומן ולהוזיל את החלבון. בנוסף הוחלט כי הרף שמעליו התשלום לשומן לא יהיה מלא יהיה 4.2% בממוצע שנתי, כלומר מדובר במגבלה שכמעט ואינה אפקטיבית. ■

כללי

עפ"י נתונים לא סופיים לשנת 2010, נרשם גידול של כ-5% בביקוש לחלב בקר מייצור מקומי. גידול זה נובע מעלייה של כ-2% בתצרוכת של חלב ומוצריו ועוד כ-3% בגין מעבר לשימוש בחומרי גלם מקומיים, בעיקר משיקולי כשרות. עפ"י הערכות המועצה (הנסמכות), בין השאר, על הערכות המחלבות) הרי שגם בשנת 2011 הגידול בביקוש יהיה גבוה מ-2%. יחד עם הצפי לגידול בביקוש הרי שמלאי חומרי הגלם החלביים (חמאה ואבקת חלב) נמוך ואינו יכול להוות מקור לאספקת ביקושים בשנת 2011. יתר על כן, רצוי כי במהלך 2011 הענף אף יצבור מלאים. לאור האמור, הייצור הנדרש של חלב בשנת 2011 הוא של כ-1,320 מיליון ליטרים, כלומר כ-70 מיליון ליטרים יותר מאשר בשנת 2010.

הכלים

הכלי העיקרי המשמש את הענף ליצירת איזון בין הביקוש להיצע הוא המכסה. ואכן, תוספת המכסה לשנת 2011 עומדת על 80 מיליון ליטרים. מדובר בתוספת חסרת תקדים בענף. התפקיד העיקרי של תוספת המכסה היא להבטיח את אספקת הביקושים ולכן הרוב המכריע (70%) של תוספת המכסה הוקצה באופן אחיד (בכל מגזר). בענף מתוכנן לתכנון מטרות נוספות (פריסת התיישבות, הבטחת הכנסה וכו') ולכן חלק מתוספת המכסה (30%) יועד לקידום המטרות הבאות: צמצום הפערים בענף (השלמה למכסות בסיס) וחיזוק הפריפריה (תוספת מיוחדת לרפתות באזורי עדיפות לאומית ומכסות ליצרנים חדשים).

כלי נוסף המאפשר למתכנן המרכזי לעודד (או לדכא) ייצור חלב הוא מדיניות התשלום לחלב המיוצר מעבר למכסה. מדובר בכלי גמיש המשמש בעיקר לטווחי זמן קצרים. מדיניות התשלום בשנת 2011 לחלב המיוצר מעבר למכסה מבוססת על העקרונות הבאים:

1. התמורה לחלב המיוצר מעבר למכסה נמוכה ממחיר המטרה, זוהי למעשה מהות מכסת החלב.
2. התמורות לחלב המיוצר מעבר למכסה ברצועה של עד 8% חריגה תהיה גבוהה (75% בחודשי החורף ו-95% בחודשי הקיץ, תמורות אלו מבטיחות את החזר ההוצאות המשתנות בייצור החלב ואף יותר).